

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

Vyhodnotenie Svetového dňa vody 2013

„Medzinárodný rok vodnej spolupráce“

Keď sa spoja kvapky vznikne rieka. Keď sa spoja ľudia vznikne spolupráca.

Bratislava, apríl 2013

VYHODNOTENIE SVETOVÉHO DŇA VODY 2013

22. marca verejnosť na celom svete oslavuje **Svetový deň vody** (v zmysle rezolúcie Organizácie spojených národov A/RES 47/1993). Zámerom je šíriť osvetu o vode, ako o nenahraditeľnom zdroji života na našej planéte. Rezolúciou OSN A/RES65/154 je celý rok 2013 vyhlásený za „**Medzinárodný rok vodnej spolupráce**“. Je to reflexia OSN na to, že vodné zdroje vo svete sú zraniteľné vyčerpatel'né, preto sa voda stáva príčinou konfliktov. Práve voda by však mala byť skvelou príležitosťou pre mierovú, konštruktívnu a zmysluplnú spoluprácu vo vodnom hospodárstve. Spolupráca je rozhodujúca nielen pre zabezpečenie udržateľného a spravodlivého rozdelenia vôd, ale aj na posilnenie a udržanie dobrých vzťahov v rámci krajín, komunit, ale aj mimo nich. Pri príležitosti tohto dňa sa vykonávali dňa 21. marca 2013 na Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v Bratislave (ďalej len „ÚVZ SR“) a na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (ďalej len „RÚVZ“) rôzne aktivity. Informácie, týkajúce sa Svetového dňa vody, boli zverejnené v médiách, na webových sídlach ÚVZ SR a RÚVZ a na nástenkách. V tomto roku niektoré RÚVZ vyšetrovali vzorky vody z individuálnych studní pomocou testovacích prúžkov priamo v obciach, ktoré nie sú napojené na verejný vodovod. Záujemcom z radov občanov na všetkých úradoch bolo poskytnuté poradenstvo a konzultácie z oblasti zdravotnej bezpečnosti pitnej vody zo zdrojov využívaných na individuálne zásobovanie. Tiež boli zodpovedané konkrétne otázky z oblasti úprav pitnej vody, spôsobov dezinfekcie a ochrany individuálnych zdrojov, vhodnosti používania vody z individuálnych studní ako zdroja pitnej vody, významu stopových prvkov vo vode pre zdravie človeka a využívania pitnej vody s obsahom dusičnanov a dusitanov na prípravu stravy pre kojencov.

Aktivity ÚVZ SR a jednotlivých RÚVZ počas Svetového dňa vody 2013 sú uvedené v tabuľke č.1.

Tab. č. 1: Prehľad aktivít ÚVZ SR a jednotlivých RÚVZ počas Svetového dňa vody 2013

RÚVZ	Aktivity	Vyšetrovaný ukazovateľ	Počet rozborov vzoriek vody	Z toho nevyhov.
ÚVZ SR	- „22. marec – Svetový deň vody“, v rámci preberania vzoriek vôd boli záujemcom poskytované informácie o požiadavkách na kvalitu pitnej vody, o rozboroch vody na pitné účely, umiestnenie a ochranu vodných zdrojov, možnosti použitia vody z individuálnych vodných zdrojov v domácnosti, informácie o používaní balených vôd, využívanie vody z individuálnej studne na podnikateľské účely, informácie o úprave vody, informačné materiály – webové sídlo ÚVZ SR, letáky	dusičnany dusitany	175 175	65 3

	- Konzultácie osobné, telefonické a zaslané elektronickou poštou (80)			
Bratislava	- Konzultácie (36) - Informácie pre tlačové agentúry SITA, TASR - Informácie na webovom sídle RÚVZ hl. m. Bratislava, plagáty - Poskytovanie informácií o požiadavkách na kvalitu pitnej vody, zdravotného významu vyšetovaných ukazovateľov, dezinfekciu, požiadavky na umiestňovanie a stavebno-technické zabezpečenie individuálnych vodných zdrojov	dusičnany dusitany	85 85	37 1
Prešov	- Konzultácie (136) o kvalite vody, rozbore, ochrane vodného zdroja - Informácie na webovom sídle RÚVZ Prešov, v regionálnej tlači a rozhlase - Beseda so žiakmi ZŠ na Kúpeľnej ulici v Prešove na tému „Voda a jej význam pre človeka“	dusičnany dusitany (testovacie prúžky Quantofix)	142 142	47 27
Vranov nad Topľou	- Článok do regionálnej tlače - „Svetový deň vody“ - Konzultácie (18)	-	-	-
Humenné	- Informácia k SDV na webovom sídle RÚVZ Humenné - 3 prednášky na tému „Pitný režim“ Hotelová akadémia (2x) ZŠ Kudlovska Humenné - Článok pre regionálne noviny „Pod Vihorlatom“ - Rozhovor pre HnTV (televízia mesta Humenné) - Poradenstvo a konzultácie pre občanov dňa 22.03.2013 (73)	dusičnany dusitany (testovacie prúžky Quantofix)	77 77	3 2
Stará Ľubovňa	- 1 prednáška na tému: „Voda“ na ZŠ Levočská, Stará Ľubovňa - 2 vlastné edície „Svetový deň vody“ - 2 názorné propagácie „Svetový deň vody“ - 2 letáky uverejnené na www.vzsl.sk - Distribúcia vlastnej edície:	dusičnany dusitany (testovacie prúžky Quantofix)	69 69	30 3

	<p>49 subjektom (37 ZŠ, MŠ, SŠ, 11 lekární, 1 Ľubovnianska nemocnica n.o.)</p> <p>44 subjektom (obce a mestá) - zaslané po 2 letáky</p> <p>- 1 článok do regionálnej tlače</p> <p>- 15 telefonických konzultácií</p> <p>- 68 odborné poradenstvo, osobné konzultácie</p>			
Poprad	<p>- Konzultácie -120 na OHŽP RÚVZ v Poprade a na Obecných úradoch obcí, ktoré navštívili pracovníci RÚVZ v Poprade</p> <p>- Z príležitosti SDV 2013 uverejnený článok na webovom sídle RÚVZ Poprad</p>	<p>dusičnany dusitany</p> <p>(3 vzorky vyšetrené v laboratóriu, 108 vzoriek priamo v obciach pomocou testovacích prúžkov)</p>	<p>111 111</p>	<p>28 0</p>
Bardejov	<p>- Oznam o pripravovaných aktivitách na webovom sídle a nástenke RÚVZ Bardejov, v regionálnej tlači (Bardejovské novosti) a v regionálnej televízii (BTV)</p> <p>- 4 prednášky (SPŠ Bardejov, Súkromné gymnázium Bardejov, ZŠ a MŠ pri zdravotníckom zariadení v Bardejovských kúpeľoch, prevádzkovatelia individuálnych vodovodov predškolských a školských zariadení v okrese Bardejov)</p> <p>- Poskytovanie letákov (ochrana vodných zdrojov - súkromných studní, asanácia individuálnych studní postihnutých záplavami, charakteristika vybraných ukazovateľov pitnej vody, zdravotné riziká vodou prenosných ochorení)</p> <p>- Konzultácie a poradenstvo – 59 osobne, telefonicky-2</p>	<p>dusičnany dusitany</p> <p>(testovacie prúžky)</p>	<p>59 59</p>	<p>13 0</p>
Svidník	<p>- 4 články do reg. novín, informácia na webovom sídle RÚVZ o Svetovom dni vody</p> <p>- Vyšetrenie dusičnanov a dusitanov z individuálnych</p>	<p>dusičnany dusitany</p> <p>(testovacie prúžky priamo</p>	<p>79 79</p>	<p>10 0</p>

	<p>zdrojov v 5 obciach</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odborné konzultácie a prednášky týkajúce sa PHO individuálneho vodného zdroja, technického stavu studní, zdrojov znečistenia, čistenie studní a zabezpečenia dezinfekcie - Letáky „Ako postupovať pri čistení studní“ - Konzultácie (84) 	v obciach)		
Trenčín	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie - vodné zdroje, ochrana, starostlivosť o studne, dezinfekcia, ukazovatele kvality pitnej vody a ich účinky na zdravie, informácie pre miestnu TV - Informačné materiály – webové sídlo RÚVZ, panel s informáciami v priestoroch RÚVZ 	dusičnany	196	2
Prievidza	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie pre majiteľov súkromných studní (12) 	-	-	-
Považská Bystrica	<ul style="list-style-type: none"> - 2 prednášky na Strednej zdravotníckej škole v Považskej Bystrici - Interný seminár na RÚVZ v Považskej Bystrici „Svetový deň vody“ - Konzultácie (10) 	-	-	-
Žilina	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie a poradenstvo pre klientov 	dusičnany dusitany	141 141	9 0
Martin	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie osobne, telefonicky, elektronickou poštou (79) - Informácia pre občanov na webovom sídle RÚVZ Martin - Informácia v regionálnych médiách - Vzorky vody vyšetrené v laboratóriu RÚVZ Žilina 	dusičnany dusitany	35 35	2 2
Dolný Kubín	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie (77) - Vzorky vody vyšetrené v laboratóriu RÚVZ Žilina 	dusičnany dusitany	63 63	8 1
Čadca	<ul style="list-style-type: none"> - Telefonické konzultácie (17) - Osobné konzultácie (67) s rozdaním letákov - kvalita vody, dezinfekcia vody z individuálnych zdrojov - Nástenka k Svetovému dňu vody - Spolupráca s MÚ Čadca oznam o Svetovom dni vody na ich webovej stránke, oznam 	dusičnany dusitany	41 41	2 1

	<p>v regionálnom týždenníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zvoz prinesených vzoriek od občanov do laboratória v Žiline 			
Liptovský Mikuláš	<ul style="list-style-type: none"> - Informácia na webovom sídle RÚVZ o Svetovom dni vody pre verejnosť - Konzultácie (30) s osobami, ktoré priniesli vzorky vody na vyšetrenie a telefonické konzultácie - Vzorky vody vyšetrené v laboratóriu RÚVZ Žilina 	<p>dusičnany dusitany</p>	<p>25 25</p>	<p>2 1</p>
Banská Bystrica	<ul style="list-style-type: none"> - Letáky „Čo vieme o pitnej vode v SR“ -70 - Letáky „Charakteristika vybraných ukazovateľov kvality pitnej vody“ -70 - Tabuľka o dezinfekcii vody v studniach -70 - Informácia pre verejnosť na webovom sídle „vzbb.sk“ – 1 - Tlačová správa na webovom sídle „vzbb.sk“ – 1 - Konzultácie (75) - V laboratóriu RÚVZ Banská Bystrica boli analyzované vzorky vôd z okresov Žiar n/Hronom, Zvolen, Brezno, Detva, Krupina a Veľký Krtíš 	<p>dusičnany dusitany</p>	<p>70 70</p>	<p>14 1</p>
Rimavská Sobota	<ul style="list-style-type: none"> - Informácia k Svetovému dňu vody uverejnená na webovom sídle www.ruvzrs.sk, www.rimava.sk a www.gemerland.sk - Konzultácie (15) týkajúce sa pitnej vody, jej kvality, ochrany vodných zdrojov a pod. - Plánovaná účasť na odbornom seminári pri príležitosti Svetového dňa vody dňa 11.04.2013, organizovaného Slovenským vodohospodárskym podnikom v Rimavskej Sobote 	-	-	-
Žiar nad Hronom	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie (19) – informácie občanom o možnosti vyšetrenia vzoriek vody z individuálnych zdrojov v laboratóriu na RÚVZ Banská Bystrica dňa 21.03.2013 - Na webovom sídle RÚVZ Žiar 	<p>dusičnany dusitany</p>	<p>18 18</p>	<p>6 0</p>

	<p>nad Hronom bolo zverejnené oznámenie o poskytovaní informácií o kvalite pitnej vody a o individuálnych zdrojoch pitnej vody</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informácie poskytnuté elektronickou poštou obciam, ktoré nemajú verejný vodovod - Beluj, Rudno n/Hronom, Veľké Pole, Voznica, Dolná Ždaňa, Lovča, Lúčky a Repište 			
Zvolen	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie, poradenstvo (24) v oblasti zdravotnej bezpečnosti pitnej vody z verejných vodovodov a individuálnych studní - 12 vzoriek z individuálnych zdrojov doručených na vyšetrenie na RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici 	<p>dusičnany dusitany</p>	<p>12 12</p>	<p>4 0</p>
Veľký Krtíš	<ul style="list-style-type: none"> - Poradenstvo v oblasti čistenia studní, dezinfekcie, kvality vody, úpravy vody, resp. napojenia na verejný vodovod - Dňa 20.03.2013 – spoločný konzultačný deň pracovníkov RÚVZ V. Krtíš, StVPS a.s. V. Krtíš, StVPS a.s. Lučenec a StVPS a.s. B. Bystrica - Konzultácie (150) a 280 letákov 	<p>dusičnany dusitany</p>	<p>127 127</p>	<p>81 5</p>
Lučenec	<ul style="list-style-type: none"> - Informácie na webovom sídle RÚVZ - Konzultácie a poradenská činnosť(10) 	-	-	-
Trnava	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie (7) - Letáky 	<p>dusičnany dusitany</p>	<p>257 257</p>	<p>208 4</p>
Senica	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie (20) 	<p>dusičnany dusitany (testovacie průžky)</p>	<p>21 21</p>	<p>7 6</p>
Galanta	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie (50) - Letáky – informačné materiály na webovom sídle RÚVZ a vo vestibule RÚVZ Galanta 	<p>dusičnany dusitany (testovacie průžky)</p>	<p>66 66</p>	<p>35 1</p>
Dunajská Streda	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie (7) 	-	-	-

Nitra	<ul style="list-style-type: none"> - Informatívne vyšetrenie vzoriek vody N- testom, vyšetrené boli aj vzorky vody z okresov Topoľčany, Levice a Nové Zámky - Informácia o aktivitách RÚVZ Nitra k SDV 2013 - Všeobecné informácie o SDV (Európska charta o vode, medzinárodná spolupráca) - Zhodnotenie kvality pitnej vody v okresoch Nitra, Zlaté Moravce a Šaľa - Panely v priestoroch RÚVZ Nitra na tému: Svetový deň vody a jeho zameranie na tohtoročné heslo “Medzinárodný rok vodnej spolupráce“ - Európska charta o vode - Nitrianske noviny - príspevok o aktivitách RÚVZ Nitra počas SDV 2013 - Slovenská televízia – reportáž o Svetovom dni vody na RÚVZ Nitra - Konzultácie a odborné poradenstvo zamerané na zdravotnú bezpečnosť pitnej vody, na kvalitu vody verejných vodovodov, verejných vodných zdrojov a individuálnych vodných zdrojov (studní - Konzultácie a poradenstvo v oblasti vody pre kojencov, výskyt detskej methemoglobínémie a pod.) 	<p>dusičnany dusitany</p> <p>(testovacie průžky- N-test)</p>	<p>241 241</p>	<p>110 5</p>
Komárno	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie poskytované osobne aj telefonicky o možnostiach komplexného laboratórneho vyšetrenia vzoriek pitnej vody a opatreniach na ochranu zdravia v prípade nevyhovujúceho výsledku sledovaných ukazovateľov 	<p>dusičnany dusitany</p> <p>(testovacie průžky Nitrite –Test, Nitrat – Test)</p>	<p>6 6</p>	<p>2 0</p>
Nové Zámky	<ul style="list-style-type: none"> - Na webovom sídle RÚVZ a vo vestibule RÚVZ uvedená informácia o Svetovom dni vody - Konzultácie (27), ktoré sa týkali 	<p>dusičnany dusitany</p> <p>(testovacie</p>	<p>14 14</p>	<p>10 0</p>

	domových studní a kvality vody v individuálnych vodných zdrojoch na zásobovanie pitnou vodou	průžky, kolorimetrická metóda)		
Levice	<ul style="list-style-type: none"> - V regionálnych novinách a na webovej stránke RÚVZ Levice boli uverejnené články pri príležitosti Svetového dňa vody 2013 - Informačné materiály boli umiestnené na paneloch v budove RÚVZ Levice, v Centre voľného času Junior, v levickej nemocnici na Poliklinike - Konzultácie a poradenstvo (65) boli poskytnuté písomné materiály o zdravotnom nebezpečenstve z vody, ochrane a umiestnení vodných zdrojov, postupe pri sanácii studní a ich dezinfekcii ako aj význame jednotlivých ukazovateľov kvality pitnej vody 	dusičnany dusitany (testovacie průžky Quantofix)	65 65	34 0
Topoľčany	<ul style="list-style-type: none"> - Informácie o význame vody pre zdravie človeka a v potravinovom reťazci, poradenstvo v oblasti zdravotnej bezpečnosti pitnej vody zo zdrojov využívaných na individuálne a hromadné zásobovanie, úpravy pitnej vody, ochrana vodných zdrojov, stavebno-technický stav domových studní - Konzultácie (115) 	dusičnany dusitany (testovacie průžky Nitro-test)	51 51	37 0
Košice	<ul style="list-style-type: none"> - VIII. Ročník konferencie: Kvalita vody vo VVS, a.s. (26.03.2013) – prednáška: „Aktualizácia účinných pesticídnych látok vo vodách“ - Letáky - pri príležitosti SDV boli občanom rozdane informačné materiály na tému: "Staráte sa o ochranu svojho vodného zdroja?" a "Návod na jednorazovú dezinfekciu zdroja vody“ - Informácia o akcii konanej pri príležitosti SDV uverejnená v denníku Korzár dňa 19.03.2013 - Informácia pre denník Nový čas o priebehu akcie pri príležitosti 	dusičnany dusitany	408 408	217 9

	<p>SDV dňa 21.03.2013</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie (250) - informácie o kvalite vody, rozboře, ochrane vodného zdroja a pod. 			
Michalovce	<ul style="list-style-type: none"> - Informácie o odbornom poradenstve zameranom na pitnú vodu, vykonávanie orientačného stanovenia dusičnanov z individuálnych vodných zdrojov (zverejnené od 15.03.2013) na webovom sídle RÚVZ Michalovce - TV Mistral – infotext - Informácia zaslaná obciam bez verejného vodovodu a nízkym % napojenia na verejný vodovod 22.03.2013 - Odborné poradenstvo (telefonicky, osobné konzultácie) zamerané na zdravotnú bezpečnosť pitnej vody, problematiku vodných zdrojov využívaných na individuálne a hromadné zásobovanie (dezinfekcia, úprava okolia a vodného zdroja), spôsob a možnosti rozšíreného laboratórneho vyšetrenia vzoriek pitných vôd, problematika dusičnanov, mikrobiálnej kontaminácie vôd - Zdravotno-výchovné materiály poskytnuté v rámci osobného odborného poradenstva 	dusičnany (orientačné vyšetrenie testovacími prúžkami pre semikvantitatívne stanovenie)	43	18
Spišská Nová Ves	<ul style="list-style-type: none"> - Spracovanie letáku ku Svetovému dňu vody 2013 a jeho uvedenie na webovom sídle RÚVZ Spišská Nová Ves - Konzultácie v oblasti zdravotnej bezpečnosti pitnej vody poskytované pracovníkmi oddelenia HŽP -15 telefonicky, 75 osobne - Prednášky a besedy na základnej škole o pitnej vode a jej zdravotnej bezpečnosti -12 	dusičnany (testovacie prúžky)	51	5

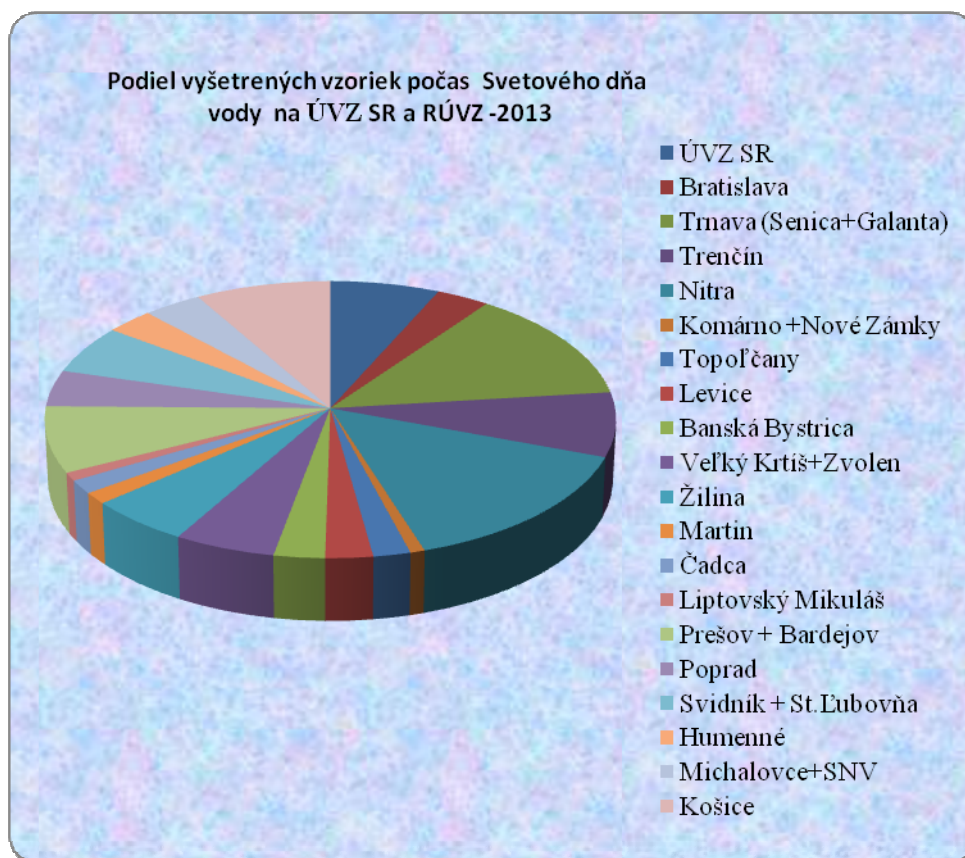
Trebišov	<ul style="list-style-type: none"> - Poradenstvo - telefonické, e-mailové a osobné v oblasti zdravotnej bezpečnosti pitnej vody - Informačná kampaň na webovom sídle RÚVZ Trebišov - Zájemcovia o vyšetrenie vzoriek vody boli odporúčaní na VVS a.s., závod Trebišov, ktorý poskytoval bezplatné vyšetrenie vzoriek vody z individuálnych vodných zdrojov (ukazovateľ - dusičnany) nakoľko RÚVZ so sídlom v Trebišove nemá vlastné laboratóriá 	-	-	-
Rožňava	<ul style="list-style-type: none"> - Konzultácie a odborné poradenstvo (13) - Článok: „22 marec 2013 - Svetový deň vody“ zaslaný na mestské a obecné úrady v okrese Rožňava, základným a stredným školám a do denníku Korzár - Informačný materiál „22 marec 2013 -Svetový deň vody“ na webovom sídle RÚVZ Rožňava - RÚVZ v Rožňave nemá vlastné laboratóriá a preto záujemcom bolo odporúčané laboratórium VVS a.s., závod Rožňava, ktorý poskytoval bezplatné vyšetrenie vzoriek pitnej vody 	-	-	-

Tab. č. 2: Počet vyšetrených vzoriek na ÚVZ SR a jednotlivých RÚVZ počas Svetového dňa vody 2013

Lokalita	ÚVZ SR	Bratislava	Trnava (Senica + Galanta)	Trenčín	Nitra	Komárno+Nové Zámky	Topoľčany	Levice	Banská Bystrica	Veľký Krtíš+ Zvolen	Žilina	Martin	Čadca	Liptovský Mikuláš	Prešov+Bardejov	Poprad	Svidník+St.Lubovňa	Humenné	Michalovce+SNV	Košice
Počet vzoriek	175	85	344	196	241	20	51	65	70	139	141	35	41	25	201	111	148	77	94	217

Podiel vyšetrených vzoriek na ÚVZ SR a jednotlivých RÚVZ je znázornený na obr. č.1.

Obr. č.1: Grafické znázornenie podielu vyšetrených vzoriek na ÚVZ SR a na jednotlivých RÚVZ počas Svetového dňa vody 2013

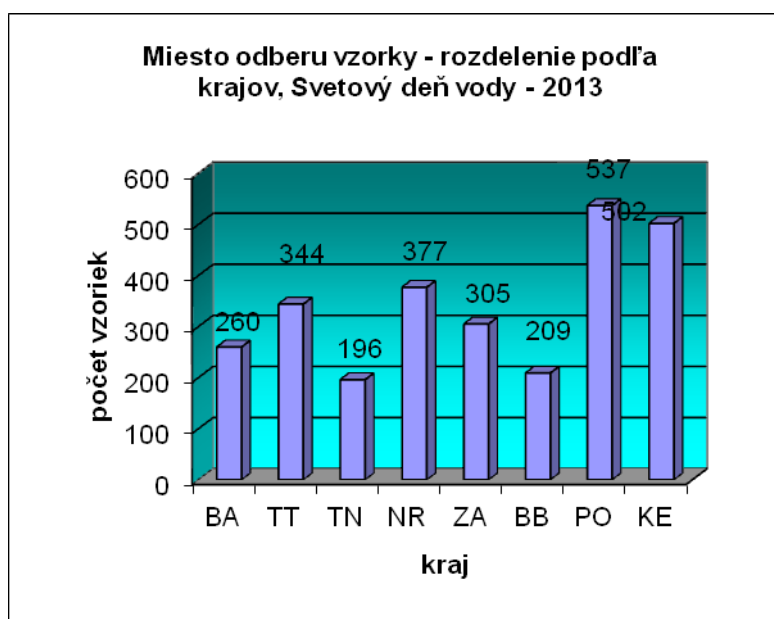
Odborní pracovníci ÚVZ SR a RÚVZ informovali občanov, ktorí priniesli vzorky vody na vyšetrenie o vhodnosti ich použitia na pitné účely.

Pokiaľ nebola v prinesenej vzorke vody prekročená medzná hodnota pre ukazovateľ dusičnany 50 mg.l^{-1} alebo najvyššia medzná hodnota pre ukazovateľ dusitany $0,5 \text{ mg.l}^{-1}$, ktoré stanovuje nariadenie vlády SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení nariadenia vlády SR č. 496/2010 Z. z. (ďalej len „nariadenie vlády“), občania boli upozornení, že vyhovujúca kvalita vody v týchto ukazovateľoch ešte nezaručuje kvalitu vody ako pitnej a pre potvrdenie vyhovujúcej kvality pitnej vody je nevyhnutné vykonať analýzu vody v rozsahu ukazovateľov minimálneho rozboru podľa nariadenia vlády s vyhovujúcim výsledkom vo všetkých ukazovateľoch.

Občanov, ktorých vzorky vody prekračovali medznú hodnotu (50 mg.l^{-1}) v ukazovateli dusičnany a najvyššiu medznú hodnotu ($0,5 \text{ mg.l}^{-1}$) v ukazovateli dusitany pracovníci informovali, že tento výsledok vylučuje použitie vody ako pitnej. Týmto občanom boli odporúčané nasledovné opatrenia: identifikovať, lokalizovať a odstrániť možné zdroje znečistenia v blízkosti zdroja podzemnej vody, napr.: hnojiská, neodkanalizované chovy domácich zvierat, netesné žumpy, nadmerné hnojenie pozemkov a laboratórny rozbor vody zopakovať.

Výsledky laboratórnych vyšetrení prinesených vzoriek vôd boli uverejnené na webovom sídle ÚVZ SR, na webových sídlach jednotlivých RÚVZ alebo občanom z jednotlivých regionálnych úradov distribuované podľa vyžiadania: telefonicky, e-mailom alebo si ich prišli prevziať osobne. Vyšetrenie vzoriek podľa krajov je znázornené na obr. č. 2.

Obr. č.2: Rozdelenie vyšetrených vzoriek podľa krajov

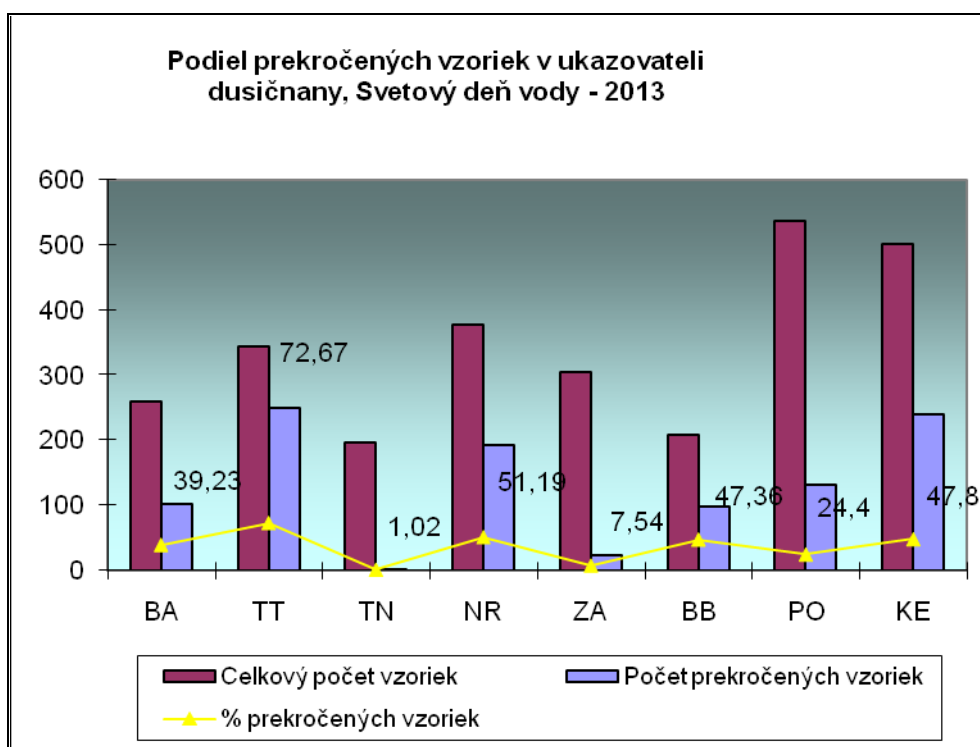
Z celkového počtu 2730 vyšetrených vzoriek na Slovensku bolo 537 vzoriek z Prešovského kraja, t.j. 19,67 %, 502 vzoriek z Košického kraja, t.j. 18,38 %, 377 vzoriek z Nitrianskeho kraja, t.j. 13,80 %, 344 vzoriek z Trnavského kraja t.j. 12,6 %, 305 vzoriek zo Žilinského kraja t.j. 11,17 %; pod 10 % vyšetrených vzoriek bolo v Bratislavskom kraji, Banskobystrickom kraji a v Trenčianskom kraji.

Tab. č. 3: Podiel prekročených vzoriek v ukazovateli dusičnany a dusitany v jednotlivých krajoch počas Svetového dňa vody 2013

Kraj	Počet vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek v ukazovateli dusičnany	% prekročených vzoriek v ukazovateli dusičnany	Počet nevyhovujúcich vzoriek v ukazovateli dusitany	% prekročených vzoriek v ukazovateli dusitany
BA	260	102	39,23	4	1,53
TT	344	250	72,67	11	3,19
TN	196	2	1,02	nestanovovali	-
NR	377	193	51,19	5	1,32
BB	209	99	47,36	6	2,87
ZA	305	23	7,54	5	1,63
PO	537	131	24,4	32	5,95
KE	502	240	47,8	9	2,20
Spolu	2730	1040	38,09	72	2,95

Z celkového počtu 2730 vzoriek bolo 1040 prekročení povolených limitov v ukazovateli dusičnany, t.j. 38,09 %. Dusitany boli vyšetrené v 2440 vzorkách, z čoho bolo 72 prekročení najvyššej medznej hodnoty, t.j. 2,95 %.

Obr. č.3 : Podiel prekročených vzoriek v ukazovateli dusičnany v jednotlivých krajoch Slovenska počas Svetového dňa vody 2013

Svetovému dňu vody orgány verejného zdravotníctva každoročne venujú náležitú pozornosť, o čom svedčia rôzne aktivity uskutočnené na ÚVZ SR a na jednotlivých RÚVZ na Slovensku. Občanov zaujíma široké spektrum informácií súvisiacich s kvalitou vody, ktorá nás obklopuje. Záujem o konzultácie, poradenstvo o kvalite vody, úpravách vody a vyšetrenie vzoriek vody zo studní pre individuálne zásobovanie každý rok rastie. V roku 2013 bolo vyšetrených v úradoch verejného zdravotníctva v SR spolu 2730 vzoriek vody. Nie vždy je však dôležitý počet rozborov, nakoľko v mnohých prípadoch bola na vyšetrenie prinesená voda, využívaná len ako úžitková, napr. na polievanie záhrad. Dôležité je, že zistením niekoľkých alarmujúcich hodnôt dusičnanov a dusitanov vo vode, ktorú používali na pitné účely celé rodiny vrátane dojčiat, sa zabráni ďalšiemu poškodzovaniu zdravia.

Veľmi pravdivé a výstižné je „Sine aqua deest vita“ – „Bez vody niet života“. A keďže zdroje pitnej vody sú obmedzené, je dôležité pitnou vodou neplytvať a predovšetkým je potrebná zvýšená prevencia pred znečisťovaním zdrojov podzemných vôd.

Preto každoročne Svetový deň vody je využívaný na informovanie a zvyšovanie povedomia verejnosti o dôležitosti vody, zdôrazňovaním prevencie pred znečisťovaním podzemných a povrchových vôd a tiež na mobilizáciu pre riešenie aktuálnych závažných problémov, ktoré priamo s vodou súvisia.

prof. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH v. r.
hlavný hygienik Slovenskej republiky